

مؤلفه‌های نوشتار زنانه در کتاب زیتون سرخ

دکتر علیرضا محمودی^۱

دکتر احمد سنچولی^۲

مهديه شيخ^۳

چکیده

با مطالعه و بررسی آثار برخی نویسندگان زن می‌توان با دنیای زنانه آنان آشنا شد زیرا نوشتار زنانه آینه تمام‌نمای اندیشه‌های زنانه است. از این رهگذر نگارندگان در این جستار کوشیده‌اند به روش توصیفی - تحلیلی به واکاوی مؤلفه‌های نوشتار زنانه در کتاب زیتون سرخ بپردازند و به این نتیجه رسیده‌اند که مواردی چون بیان عواطف و احساسات، موضوع‌های مورد علاقه زنان، توصیف و ذکر جزئیات، نوستالژی و بازگشت به دوران کودکی، استقلال‌طلبی، اعتقاد به خواب و رؤیا، اعتراض به حقوق زنان و عشق زنانه که نقطه مقابل مردستیزی است از بارزترین مؤلفه‌های زنانگه‌نگاری در این اثر است. همچنین با بررسی این مؤلفه‌ها مشخص شد یوسفیان با صراحت و آشکارا دم برمی‌آورد و هویت زنانگی خود را فریاد می‌زند.

واژگان کلیدی: فمینیسم، نوشتار زنانه، زیتون سرخ، ناهید یوسفیان

۱. مقدمه

اهمیت و جایگاه زنان به عنوان نیمی از جامعه بشری بر کسی پوشیده نیست. اما تاکنون این نقش در ادبیات بسیار کم‌رنگ بوده است به گونه‌ای که زن را به عنوان یار و دلداری و معشوق می‌شناخته‌اند. ولی زنان در ادبیات ما دیگر آن دلبران و معشوقکان جای گرفته در لابلای دواذین شعرا و نویسندگان نیستند. آنان علیه نظام مردسالار طغیان کردند، سدهای مردانه را شکستند و ادبیات را از سیطره مردان درآوردند و خود صدای زنانه را فریاد زدند. امروزه نقش زنان در ادبیات داستانی کشور ما دو لایه دارد، یکی نقش مستقیم زنان به عنوان نویسنده و قصه‌نویس و دیگری نقشی که زنان به صورت شخصیت‌های مختلف یک داستان ایفا کرده‌اند. در ادبیات داستانی ما، زنان نویسنده نقش مهمی دارند و آنان توانسته‌اند با احساسات زنانگی خاص خودشان، مسائل و مشکلات طبقه زن ایرانی را کاملاً در محک آزمایش قرار دهند (آژند، ۱۳۶۹: ۲۴) [۱]. در روزگار حاضر زنان توانستند جایگاه خود را در نوشتن برجسته کنند و مورد استقبال مخاطبان قرار گیرند به گونه‌ای که تاریخ معاصر ادبیات ایران شاهد حضور فزاینده زنان نویسنده بوده است که توانسته‌اند شایستگی خود را به خوبی به نمایش بگذارند. چه بسا شاعران و نویسندگان زنی که اگر فرصت و زمینه‌های مناسب برایشان پیش بیاید هنر و خلاقیتشان در مرتبه بالاتری از مردان قرار گیرند.

از زمانی که زنان قلم به دست گرفتند هرآنچه که در ذهن و اندیشه‌شان بود به نوشته‌هایشان انتقال دادند و زنانگی خود را در نوشته‌هایشان فریاد زدند. در واقع نوشته‌های زنان سند شناسایی آنان در موقعیت‌های مختلف است.

۱- استادیار رشته زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه ملی زابل.

۲- استادیار رشته زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه ملی زابل.

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه ملی زابل.